

Forvaltningsinstituttet, maatte det dog anføres: Dette har vi konstateret paa et senere Tidspunkt end det, da Revisions- og Forvaltningsinstituttet foretog sine Undersøgelser, og vi maa derfor mene, at den Bemærkning, der findes paa det Sted, er urigtig. Men nu staar der ganske blankt to Ting mod hinanden: Han er ukendt med det — han kan ikke antages at være ukendt med det. Hvorledes vil den Offentlighed, som beskæftiger sig med og læser disse Dokumenter, kunne faa fuld Tillid til noget, som er saa afvigende?

Paa et andet Punkt foreligger ogsaa en mærkelig Uoverensstemmelse, nemlig i Omtalen af Syndikatet af 29. Oktober 1919, et Syndikat, som opkøbte Aktier i Det Østasiatiske Industri- og Plantage Kompagni, Ø. P., som det kaldes. Der staar i Beretningen: „Det fremgaar ikke af Bankens Bøger, hvem Deltagerne er i dette Syndikat; men det maa under Hensyn til de Oplysninger, der er fremkommet om Forholdene ved Syndikatets Opløsning . . . antages, at E. Glückstadt og O. Ringberg deltog deri for Halvdelens Vedkommende.“ Altsaa, for den anden Halvdels Vedkommende ved man ikke noget, men man antager dette for den ene Halvdels Vedkommende. Paa et andet Sted optrykker Beretningen Østre Landsrets Dom, hvori der om det samme Forhold staar følgende: „Den 29. Oktober 1919 dannedes der et Spekulationskonsortium til Opkøb af Aktier i Østasiatisk Industri- og Plantageselskab (Ø. P.), i hvilket Konsortium, der financieredes af Landmandsbanken, Interessenter for Ø. K. deltog med Halvdelen og Interessenter for Landmandsbanken (Glückstadt og Ringberg) med Halvdelen.“ Altsaa, i Kommissionens Bemærkning staar der, at man ikke af Landmandsbankens Bøger kan se, hvem der er Interessenterne for den anden Halvdels Vedkommende, men i den optrykte Dom staar udtrykkelig nævnt, hvem der er det. Det er dog højst mærkeligt, at man ikke har bragt Overensstemmelse til Veje her, ud fra det Kendskab, som Dommen bygger paa. Men undertiden faar man unøgtelig det Indtryk, at Kommissionen har lettere ved at finde de døde end de levende.

Jeg sagde, at det af selve Beretningen tydeligt fremgaar, hvad der har medført Bankens Sammenbrud. En af Aarsagerne er, at Banken var i saa høj Grad omdannet til en Spekulationsbank. Bankens Spekulationer er Genstand for omhyggelige og langvarige Betragtninger. Et særligt Afsnit indenfor Beretningen om Bankens Speku-

lationer danner de saakaldte „særlige Kunder“, som Bankkommissionens Beretning længe beskæftiger sig med. De særlige Kunder var ikke almindelige Spekulationskunder, forklares det i Beretningen, det var ikke Folk, som spekulerede paa samme Maade i en Bank som hos en Vekselerer. Nej, det var Folk, for hvem Banken spekulerede direkte eller indirekte, enten saaledes, at de paagældende slet ikke vidste noget om, hvilke Spekulationer der foretoges, og hvorfor de fik Avance eller Tab, eller saaledes, at de fulgte de Instruktioner, Banken gav dem. Beretningen siger videre, at disse særlige Kunder fik særlige Begunstigelser; de nød jo godt af Bankens Viden, og tillige nød de andre Begunstigelser derved, at de i kritiske Øjeblikke blev taget under Bankens Vinger. Der omtales vedrørende disse særlige Kunder, at der for dem førtes et Sæt særlige Bøger — brune Bøger kaldes de —, der var lettere haandterlige, som alene omfattede disse Kunder, og som i en overskuelig og tydelig Form gav Oplysning om de enkelte Spekulationskontis Forløb.

Hvem var nu disse særlige Kunder? Ja, Bankkommissionens Beretning siger derom, at det er dels private Venner og dels den Kreds, hvori Glückstadt færdedes, adelige Damer, Hoffet, Prinser og tillige andre, som Glückstadt kunde have Nytte af. Mange af de Ting, som er fremhævet, er jo ejendommelige. Der nævnes ofte Spekulationer af Damer, som synes foretaget uden deres Mænds Vidende, bag disses Ryg. Jeg maa sige, jeg tror nu ikke saa overmaade meget paa denne Spekulation af en Hustru bag Mandens Ryg. Derimod ved jeg, at Eva er let at friste, og at naar Slangen henvender sig til Eva, og Eva byder Adam Æblet frem, saa nyder Adam deraf, navnlig naar han kan æde Æblet uset. Men hvorledes det nu end er, disse private Vennekredse, som fandtes omkring Glückstadt, har jo mindre Interesse, Interessen knytter sig til andre Personer.

Det er den almindelige Opfattelse, eller det var indtil for nylig den almindelige Opfattelse, at disse særlige Kunder, der her omtales, var de Kunder, der var opført paa Kontoen „1. Februar“. Der vides saa meget — det er ikke nødvendigt at gaa udførligt ind derpaa —, at paa Kontoen „1. Februar“, der blev stiftet som Bankens egen Konto, overførtes i et kritisk Øjeblik visse Papirer, som betaltes for højt ifølge Øjeblikkets Kurs, saa at Kunderne slap for Tab, Banken fik Tabet, men dækkede sig samtidig ved en Række mærkelige